॥ भीष्म उवाच ॥ शृणुष्वावहितो राजन् श्राद्धकर्म्मविधिं शुभं । धन्यं यशस्यं पुत्रीयं पितृयज्ञं परन्तप ।
देवासुरमनुष्याणां गन्धर्व्वोरगरक्षसां । पिशाचकिन्नराणाञ्च पूज्या वै पितरः सदा ।
पितॄन् पूज्यादितः पश्चाद्देवतास्तर्पयन्ति वै । तस्मात्तान् सर्व्वयत्नेन पुरुषः पूजयेत् सदा । ४२१
अन्वाहार्य्यं महाराज पितॄणां श्राद्धमुच्यते । तस्माद्विशेषविधिना विधिः प्रथमकल्पितः ।
सर्व्वेष्वहस्सु प्रीयन्ते कृते श्राद्धे पितामहाः । प्रवक्ष्यामि तु ते सर्व्वांस्तिथ्यातिथ्यगुणागुणान् ।
येष्वहस्सु कृतैः श्राद्धैर्यत् फलं प्राप्यतेऽनघ । तत् सर्व्वं कीर्त्तयिष्यामि यथातत्त्वं निबोध मे ।
पितॄनर्च्य प्रतिपदि प्राप्नुयात् स्वगृहे स्त्रियः । अभिरूपप्रजायिन्यो दर्शनीया बहुप्रजाः ।
स्त्रियो द्वितीयां जायन्ते तृतीयायान्तु वाजिनः । चतुर्थ्यां क्षुद्रपशवो भवन्ति बहवो गृहे । ४२०
पञ्चम्यां बहवः पुत्रा जायन्ते कुर्व्वतां नृप । कुर्व्वाणस्तु नराः षष्ठ्यां भवन्ति द्युतिभागिनः ।
कृषिभागी भवेच्छ्राद्धं कुर्व्वाणः सप्तमीं नृप । अष्टम्यान्तु प्रकुर्व्वाणो वाणिज्ये लाभमाप्नुयात् ।
नवम्यां कुर्व्वतः श्राद्धं भवत्येकशफं बहु । विवर्द्धन्ते तु दशमीं गावः श्राद्धानि कुर्व्वतः ।
कुप्यभागी भवेन्मर्त्यः कुर्व्वन्नेकादशीं नृप । ब्रह्मवर्चस्विनः पुत्रा जायन्ते तस्य वेश्मनि ।
द्वादश्यामीहमानस्य नित्यमेव प्रदृश्यते । रजतं बहुवित्तञ्च सुवर्णञ्च मनोरमं । ४२५
ज्ञातीनान्तु भवेच्छ्रेष्ठः कुर्व्वन् श्राद्धं त्रयोदशीं । अवश्यन्तु युवानोऽस्य प्रमीयन्ते नरा गृहे ।
युद्धभागी भवेन्मर्त्यः कुर्व्वन् श्राद्धं चतुर्द्दशीं । अमावास्यान्तु निर्व्वापात् सर्व्वकामानवाप्नुयात् ।
कृष्णपक्षे दशम्यादौवर्जयित्वा चतुर्द्दशीं । श्राद्धकर्म्मणि तिथ्यस्तु प्रशस्ता न तिथेतराः ।
यथा चैवापरः पक्षः पूर्व्वपक्षादिशिष्यते । तथा श्राद्धस्य पूर्व्वाह्णादपराह्णो विशिष्यते ।
इति श्रीमहाभारते अनुशासनपर्व्वणि आनुशासनिके पर्व्वणि श्राद्धकथने सप्ताशीतोऽध्यायः ॥ ८७ ॥

॥ युधिष्ठिर उवाच ॥ किंस्विद्दत्तं पितृभ्यो वै भवत्यक्षयमीश्वर । किं हविश्चिरराताय किमानन्त्याय कल्पते । ४३०
॥ भीष्म उवाच ॥ हवींषि श्राद्धकल्पे तु यानि श्राद्धविदो विदुः । तानि मे शृणु काम्यानि फलञ्चैव युधिष्ठिर ।
तिलैर्व्रीहियवैर्माषैरद्भिर्मूलफलैस्तथा । दत्तेन मासं प्रीयन्ते श्राद्धेन पितरो नृप ।
वर्द्धमानतिलश्राद्धमक्षयं मनुरब्रवीत् । सर्व्वेष्वेव तु भोज्येषु तिलाः प्राधान्यतः स्मृताः ।
द्वौ मासौ तु भवेत्तृप्तिर्भक्ष्यैः पितृगणस्य च । त्रीन्मासानाविकेनाऽऽश्चतुर्मासं शशेन च ।
अजेन मासान् प्रीयन्ते पञ्चैव पितरो नृप । वराहेण तु षण्मासान् सप्त वै शाकुनेन तु । ४३५
मासानष्टौ पार्षतेन रौरवेण नव प्रभो । गवयस्य तु मांसेन तृप्तिः स्याद्दशमासिकी ।
मांसेनैकादशी प्रीतिः पितॄणां माहिषेण तु । गव्येन दत्ते श्राद्धे तु संवत्सरमिहोच्यते ।
यथा गव्यं तथा युक्तं पायसं सर्पिषा सह । वाध्रीणसस्य मांसेन तृप्तिर्द्वादशवार्षिकी ।
आनन्त्याय भवेद्दत्तं खड्गमांसं पितृक्षये । कालशाकञ्च लौहञ्चाप्यानन्त्यं छाग उच्यते ।
गाथाश्चाप्यत्र गायन्ति पितृगीता युधिष्ठिर । सनत्कुमारो भगवान् पुरा मय्यप्यभाषत । ४४०
अपि नः सकुले जायाद्यो नो दद्यात्त्रयोदशीं । मघासु सर्पिःसंयुक्तं पायसं दक्षिणायने ।